

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

85 M. 7 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1971 M. BALANDŽIO (APRIL) 30 D.

Telefonas:
Applegate 7-7257

KAINA 30 C.

Lietuvos Atsiminimų radijo programos 30 metų minėjime kalba dr. Jokūbas Stukas, tos programos direktorius. Kairėje – Lietuvos gen. konsulas New Yorke Anicetas Simutis, kuris sukakties proga dr. Stukui įteikė Lietuvų fondo medalį.

R. Kisieliaus nuotrauka

Lietuvos Atsiminimų radijo 30 metų

Dr. Jokūbo Stuko vadovaujama radijo programa Lietuvos Atsiminimai balandžio 24 ir 25 dienomis iškilmingai paminėjo 30 metų sukaktį. Elizabeth, N. J. bal. 24 d. įvyko koncertas, o sekančią dieną, Newark, N. J. šv. Trejybės parapijos moderniškoje salėje – banketas.

Koncertą ir banketą atidarė rengėjų sukakties minėjimo pirmininkas Antanas Rugys. Koncerto programai vadovavo Irena Veblaitienė. Dainavo Prudencija Bičkienė – Navickaitė, Liūdas Stukas, Ona Pliuškonienė ir R. Kazys Yakutis. Akompanavo William Sowerwine.

Sukaktis paminėta ir Newarko lietuvių šv. Trejybės par. bažnyčioje, kur mišias atliko klebonas prel. Jonas Scharnus, o pamokslą pasakė iš Washington, D. C. atvykęs Tėvas dr. Tomas Žiūraitis, O. P. Bažnyčioje giedo du chorai – vargonininko K. Bagdonavičiaus vadovaujamas šv. Cecilijos ir J. Stankūno vadovaujamas Rūtos Ansamblis.

Bankete pagrindinę kalbą pasakė prel. Jonas Balkūnas. Kalboje suminėjo visus nuo pat pirmutinės New Yorke vedėjas: J. Žilinską, dr. J. Žukauską, Joną Dumčią, Vincą Matusevičių, Juozą Ginkų, Joną Valaitį, Praną Dulkę, Petrą Mačiulį, Petrą Lisauską, Juozą

Tamą ir jų talkininkus. Išskirtinai pabrėžė, kad Jonas Valaitis per 15 m. vadovavo kasdieninėms programoms. J. Ginkus savaitinę programą išlaikė per 25 m., dabar Jokūbas Stukas, pradėjęs programą vos 16 m. būdamas 1941 m. rugp. 2, per 30 metų ją tęsia kiekvieną savaitę, o dabar neseniai šeštadienių programos nuo 5 v. iki 6 v. pradėjo pakartoti ir sekmadieniais nuo 3 iki 4 p. p. Taip pat pažymėjo, kad J. Stukas vadovauja anglių kalba programai iš Seton Hall universiteto, pirmadieniais nuo 8:05 iki 9 v. v.

Lietuvos Gen. Konsulas Anicetas Simutis taip pat peržvelgė radijo programų reikšmę lietuviams, gyvenantiems New York, New Jersey, Connecticut ir Pennsylvania valstybėse. J. Stukui įteikė Lietuvų fondo medalį, apgalvdamas, kad medalio negali įteikti Lietuvos valstybės vardu.

Banketo meninėje programoje dalyvavo keturi linksmieji broliai – Alfonsas Petrutis, Algirdas Kačanauskas, dr. D. Slavinskas ir Julius Veblaitis, kuris akompanavo akordeonu. Jie sudainavo įvairiomis melodijomis kupletinio pobūdžio humoristines dainuškas, kurios publikai labai patiko. Taip pat dalyvavo populiarusis Žibulių sekstetas, kuriam vadovauja muz. Liūdas Stukas.

Sveikinimo žodį tarė dr. Petras Vileišis iš Connecticut. Angliškai kalbėjo Loreta Stukienė. Dail. J. Juodis įteikė specialiai šiai sukaktčiai paminėti savo nutapytą paveikslą pavadinimą "Radijo karalaitė".

Baigiant iškilmes kalbėjo dr. Jokūbas Stukas, kuris reiškė padėką rengėjams už sėkmingų pramogų surengimą, visiems talkininkams, menininkams ir gausiai susirinkusiai publikai.

Lietuvos Atsiminimų sukaktuvinio koncerto dalyviai: (iš k. į d.): Liūdas Stukas, Prudencija Bičkienė-Navickaitė, William Sowerwine, Ona Pliuškonienė, Robertas Kazys Yakutis, J. Kisieliaus nuotrauka

Lietuvoje

● Lietuvos žurnalistai susirūpinę periodinės spaudos taisyklingu. Laikraščiuose pasitaiko ne vienodai rašant tuos pačius žodžius. Tam tikslui leidžiama keliolika "Kalbos kultūros" sąsiuvinų, kuriuose kalbos dalykai dėstomi aiškiai, glaustai. Bet nusiškundžiama, kad tokių sąsiuvinų permažai išleidžiama, kaip lygiai ne visi gauna nusipirkti ir įvairių žodynų. Svarstoma, kaip būtų galima visuose laikraščiuose įvesti lietuvių kalbos žinovų kampeliai, kuriuose kalbininkai nurodytų kalbos ir stiliaus klaidas.

● Kauno Dailininkų sąjunga yra apjungusi 130 dailininkų, o apie penkiasdešimts dar neišijungę. Daugiausia jų dirba taikomiosios dailės srityje. Sezoną pradėjo akvarėlės paroda, populiariausia iš meno šakų. Akvarėlės tėvu vadinamas K. Šklėrius, kurio mokiniai J. Buračas, Č. Kontrimas ir kiti stropiai eina jo pėdomis. Prie jų jungiasi ne tik vidutinioji, bet ir patį jauniausioji menininkų karta.

● Kaune paminėta Sofija Čiurlionienė, kuriai šiemet būtų sukakę 85 metai. Pirmiausia, Kauno kultūrininkų būrelis susirinko Čiurlionienės dukters bute. Vakara pravedė visai taip pat, kaip darydavo gyva būdama Čiurlionienė, kas šeštadienį sukviesdama Kauno kultūrininkus savo bute, kuriam kartu aptardavo ir literatūrinis poreiškius prie kavutės. Vėliau minėjimas įvyko Kauno viešojoje bibliotekoje, kur buvo aiškiamas Čiurlionienės asmuo, jos nuopelnai lietuvių tautai.

● Lietuvoje išėjo Didžiojo žodyno aštuntasis tomas, apimęs raides m, n, o. Šis žodynas nėra vien žodžių ir formų registras. Žodžiai aiškinami ir iliustruojami vartojimo pavyzdžiais.

1886

VIENYBĖ

1971

OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

was established in 1886 by Juozas J. Paukšty in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. 11201.

VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tyliava and Joseph N. Tyliava. It is published bi-weekly by Valerie Tyliava, Ann Vaivada and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis, Managing Editor: Valerie Tyliava; Senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Contributing Editors: Prane Lapiene, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zatorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. Editorial and Administrative Offices located at 192 Highland Boulevard, Brooklyn, N. Y. 11207. Tel.: APplegate 7-7257.

mes**VYTAUTAS ŠIRVYDAS**

Gyvenamos istorijos vienu faktu Rytų Europoje yra Tarybų S-gos galybė, kuri Baltijos kraštus ir kitas Rytų Europos valstybes valdo — ne gyventojų atsidavimu komunizmui, bet tarybinių divizijų stiprumu.

Kaip šį faktą vertina mūsų tautos šiek tiek laisvesni už mus kaimynai — Vakarų vokiečiai ir suomiai?

Stambus politikos klausimais The New York Times bendradarbis James Reston prisimena Suomijos prezidento Kekkonen žodžius, tartus tautai prieš 36 metus:

"Mūsų pralaimėjimas visiškas. Vyraujanti Sovietijos galybė pilna ir tęsis. Nuoširdus to fakto supratimas — tegul būna mūsų tautos gyvybės pagrindas ir saiku. Nešiotis keršto mintis, arba darinėti sąmokslus, tautai būtų pražūtis, kaip būtų ir puoselėjimas nepasitikėjimo tarp Sovietijos ir Suomijos."

* * * *

Lietuvai, Latvijai ir Estijai Sovietija yra padarę didesnę skriaudą, negu Suomijai, nes visiškai išplėšė jų politinę nepriklausomybę, nepaliekant, kaip suomiams, net teisių savitai viduje tvarkytis. "Tačiau — sako Restonas — "ir vakarų vokiečiai, kuriems Sovietija atkirto tautos trečdalį komunistinti, jau — ima atsižvelgti į geografijos ir valstybinės galybės faktus".

"Prezidentas Kekkonen taip pat yra pareiškęs: "Lengva prisipūsti nuomonių, bet faktinai turime reikalo su tikrove, su kuria turime sugyventi."

* * * *

Galiausiai, ir prof. Puzinas atsipeikėjo nuo mūsų politinių slogučių ir rašas Lietuvos pristorijos veikalą Lietuvų fondui.

Geriau vėliau, negu niekad. Prof. Ivinskis, sakoma, rašas Lietuvos istoriją, prof. Jakštas — dr. Šliupo biografiją, dr. A. Kučas Amerikos lietuvių istorijos pirmąjį tomą, o dr. Girnius lietuvių filosofijos istoriją.

Dr. K. R. Jurgėlos "Lietuvos Sukilimas 1862-1864 metais" jau išspausdintas. Daugiau tokių gerų vėjų mūsų intelektualams!

* * * *

"VLIKo pirmininkas, dr. J. K. Valiūnas organizacijos seimui pripažino: "Santykiuose su žmonėmis Lietuvoje laimėjo lietuvių šaltas protas. Daug kas paaiškėjo, ir santykiavimas sklandesnis. Tegul gyvuoja vieninga, visų sutarta talka!"

2

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS**NEDĖKINGAS UŽSIĖMIMAS.**

Labai nedėkingas užsiėmimas rašyti koncertų recenzijas. Recenzentai įsigyja daug priešių. Įtikti neįmanoma. Betgi karo stovis su recenzentais priverčia menininkus pasitempti, kas būna naudinga ir menininkui ir publikai. Menininkai recenzentams neretai "atsiteisia", pridaro asmeninių nemalonumų.

Dar nepamiršome iš Lietuvos atvykusių Noreikos, Kaniavos ir Daunoro koncertų Amerikoje. Bendrai imant, Lietuvos dainininkai buvo aukšto meninio lygio. Mes juos nuoširdžiai sutikome ir dar nuoširdžiau išleidome. Tačiau toks apibendrinimas, kaip "geri", "nuoširdžiai priėmė", recenzento nepatenkina. Buvo reikalinga tą meną panagrinėti, išskirti jo pobūdį, stipriąsias ir silpnąsias puses. Nes dar pasauly nebuvo meno, kurio nereiktų nagrinėti ir kuris būtų be stiprybių ir be silpnybių.

Prof. VI. Jakubėnas visus tris solistus palydėjo viena recenzija Aiduose. Aišku, ne visi su visomis jo mintimis sutinkame. Bet taip ir reikėjo laukti, nes recenzija nepajėgia atsikratyti individualių nuomonių reiškimo.

Naturalu buvo laukti, kad iš Lietuvos atvyksta dainininkai atveš dabartinės Lietuvos dainą. Iš gaunamų spausdintų leidinių esame užtikrinti, kad šioj srity Lietuvoje pasiekta daug. Deja, visi trys dainininkai kaip susitarę atvažiavo su liaudies dainomis. Tiesa, tas dainas jie puikiai išpildė, bet vis tiek to davinio buvo kiek per daug, o viso kito per mažą. Net ir novatoriškiau apdirbtų liaudies dainų mums pašykstėjo.

Kai kurie iš Lietuvos atvykę dainininkai Amerikoje daug kuo domėjosi, bet pačių išsiviečių lietuvių muzikos lyg ir nepastebėjo. Labai gaila, bet tarp svečių ir vietinių muzikų šiltesnių asmeniškių kontaktų galėjo būti žymiai daugiau. Įdomu, kad pvz. į Ameriką atvažiavę pasisvečiuoti dabartinės Lietuvos kompozitoriai šiuos ledus laužė sėkmingai. Aš bū-

čiau linkęs manyti, kad čia turėjome reikalo gal su koku neapdairumu, bet ne nusistatymais. Man pačiam teko turėti reikalų su E. Kaniava, kuris darė labai gero išpūdžio.

Taigi, VI. Jakubėnas parašė recenziją. Lietuvoje ji sukėlė pasipiktinimo. Piktų straipsnių reagavo ne koks muzikas ir ne koks muzikos kritikas, bet Vytautas Kazakevičius. Šis jau ne Jakubėno recenziją taisė, o tiesino patį Jakubėną. Esą jis šioks ir toks, blogas kompozitorius, pataikavęs išsiviečių reakcininkams. Mano žiniomis, Vyt. Kazakevičius stambiai pramovė. Apie Jakubėną kaip kompozitorių geriau mudu su V. Kazakevičium patylėkim, nes ne mūsų snapams jį pakapoti. Dėl politinių išrokavimų Jakubėno įtarti nėra pagrindo.

Kai Jakubėnas matė reikalo, tai dalyvavo tame pokalby su Vilniaus universiteto rektorium J. Kubiliumi, po kurio veiksniai turėjo tiek dar ligi šiol nesibaigiančių bėdų. Čia turime reikalo su žmogum, kurs nėra linkęs į tokius pigius pasilankstymus, kaip pataikavimas neva politikams. O dėl koncertų jis irgi pareiškė savo nuomonę, deja, irgi niekam nepataikaujančią.

VI. Jakubėnas pareiškė, kad trijų dainininkų koncertai sudaro vieną užbaigtą ryšių ciklą. Pasibaigė jie su kai kuriais kiek nemaloniais politiniais prieskoniais. VI. Jakubėnas gerai nuokė susidariusias nuotaikas: va, jau kuris laikas naujų koncertų nesigirdi. Noreika-Kaniava-Daunoras savo vaidmenį atliko. Kai dabar atvyks po šių trijų kas nors ketvirtas (o kodėl negalėtų atvykti?), tai ras jau "koncertų liga" persirgusius ne vieną ir toki, kurs patetiškai manė esą geriau mirti, nei solisto iš tėvynės klausyti.

Noreika-Kaniava-Daunoras išsiviečiai davė daug. Gaila, kad taip nelemtai į šį reikalą įsiljungė žurnalistika, ypač tokios dvi vertingos asmenybės, kaip VI. Jakubėnas ir Vyt. Kazakevičius.

Nuomonės**AR SLA REMIA VARGO MOKYKLAS ?**

Vienybės 5 Nr. Jonas Valaitis savo straipsnyje "Lietuvių vargingiausioji vargo mokykla" paminėjo, kad "kita senosios kartos įsteigta, dar ir dabar tebesanti didžiausia lietuvių organizacija — SLA kiekviename savo Seime yra paskyrusi ir tebeskia aukų lituanistinėms mokykloms".

Teisybė, SLA yra skaitoma didžiausia lietuvių organizacija nes ji valdo apie 4 ml. dolerių kapitalo. Teisybė, kad SLA skiria lietuviškai mokyklai pašalpų, pav. 1970 m. SLA seimas paskyrė Elizabeth, N. J. šeštadienei mokyklai \$100; \$100 lietuvių kambariui Pittsburgho universitete, ir numatė paskirti \$500 stipendijomis studijuojantiems lituanistiką. Jei paskirtų į metus tik dešimtį dolerių ir tai būtų teisybė, nes nepasakys, kad neskiria.

SLA sekretorius A. Budreckis Tėv. Ž. 50.Nr. teisinasi: "Tiesa, 1970 m. seimas paskyrė tik tris stambesnes aukas (\$700) iš "tautiškų centų" fondo". Kąžin ar ši biurokratiška priežastis yra pateisintina neskirti kitoms mokykloms pašalpų, juk visi, įskaitant ir SLA pareigūnus, žinome, kad lietuvių vargo mokykloms visada reikalingos lėšos, nes Amerikos valdžia joms nieko neduoda. Argi kiekviena lietuvių mokykla turi trukdyti SLA seimą su savo prašymu paskirti jai \$100?

Bet iš SLA apyskaitinių pranešimų matome kokios stambios sumos išleidžiamos seimams ir baliams. Pav. 1968 m.

seimas Chicagoje kainavo \$10,163.36. Iš kokių fondų tie pinigai paimiti ir ar jiems išleisti buvo paduoti prašymai?

Kitos neproduktingos išlaidos yra menkaverčio Tėvynės leidimas. Per paskutinius du metus to laikraščio išlaidos siekė \$41,416.05. Pagal Naujienose paskelbtą (23.XII.70) apyskaitą Tėvynės išlaidos 1968 - 1969 m. buvo \$19,100.34, o algos už tuos metus — \$95,306.71. Matome kokiomis stambiomis sumomis SLA vežimas vežamas, o paskyrimas lietuvių mokyklai \$100 ar \$500 yra lašas jūroje.

Izdininkė Euprosinė Mikužilūtė gražiai pasiteisina: "Atlieku Pildomos Tarybos paskirtus darbus pagal savo geriausią išmanymą". Tik kartojimas apyskaitojtokių žodžių kaip: cash raportas, organizacijos rekordai, aktuarai, implementuotas nutarimas, nesideriną su lietuviškos mokyklos kalba.

Vienas prietelis iš JAV man patarė: nebandyk rašyti apie SLA į JAV lietuvių laikraščius nes nei vienas iš jų nedės straipsnio, jei bent vienas žodis bus kritiškas. Suprantu, kad prezidentas P. Dargis, kyštelėjęs \$50, gali vieną kitą laikraštį nutildyti, bet ne visus. (Mačiau kai kurių laikraščių padėkas). Naujienose buvo patalpinti SLA reikalai du vedamieji su labai įmantriais antgalviais — kaip ir redakcijos pasisakymai: — "Parūpo SLA

Pabaiga 3 psl.

VIENYBĖ, 1971 m. balandžio 30 d.

STEBĖTOJO PASTABOS

Vėliausias The Slavic and East European žurnalo leidinys recenzuoja visą eilę lituanistikos temomis išėjusių knygų.

Prof. R. Šilbajoris apžvelgia latvio Aleksio Rubulio Baltic Literature: A Survey of Finnish, Estonian, Latvian and Lithuanian Literatures, kurią Notre Dame universiteto leidykla šiemet išspausdino (215 puslapių, kaina (\$8.50).

Manoma, kad autorius nepasiekė aukščio, kuriuo reikėtų šių tautų literatūras vertinti. Atrodo, autorius, kada kalba apie savuosius priklauso "krūtinės išpučių" rūšiai, ir pamiršta, kad esamo ir tokio dalyko, kuris vadinamas akademinu šaltumu. . . Tiesa, nelaisvas nuo to ir pats prof. Šilbajoris, nes, girdi, poetas Mieželaitis (tur būt, vien dėl to, kad gyvena Lietuvoje), esąs "mediocre Soviet Lithuanian poet". Aukštesni už jį esą - Aistis ir Radauskas. Gal būt. . . Bet - tai dar reikia įrodyti. . .

Pennsylvania universiteto baltistas prof. Schmalstieg plačiai apžvelgia amerikiečio lituanisto prof. Gordon F. Ford paruoštą, 1969 m. Olandijoje išspausdintą The Old Lithuanian Catechism of Baltramiejus Vilentas (1579): A Phonological, Morphological and Syntactical Investigation (421 pusl. Kaina, 90 guldenų, apie \$25). Sako:

"Profesorių Fordą reikia pasveikinti, kad šiam leidinyje baltistams parūpino puikų atspaudą, anglų kalba vertimą ir kalbotyros išvadas."

Baigdamas recenziją, prof. Schmalstieg dar kartą pareiškia: "Let me say that I am delighted with Ford's achievement in producing this magnificent book."

Pats prof. Ford apžvelgia Minties leidyklos 1969 m. Vilniuje išleista antrąją laidą Lietuvių kalbos žodyno II-ji Tomą (raides C-F), kurio pirmoji laidą išėjo 1947 metais ir jau dabar tapo retenybė.

Nors tai apima lietuvių kalbos žodžius, prasidejančius penkiomis raidėmis (C-Č-D-E-F), bet yra 1187 puslapių!

Tai įrodo, kokia iš tikrųjų yra turtinga mūsų kalba!

Šią laidą spaudai paruošė 8 kalbininkai (J. Klimavičius, D. Lukšys, K. Vosyltė ir penki redaktoriai: J. Kruopas, A. Lyberis, J. Paulauskas, J. Senkus ir B. Tolutienė.)

Prof. Ford teigia: "The compilers and editors are to be congratulated for providing scholars with what is unquestionably the most complete and comprehensive dictionary of both Old and Modern Lithuanian in existence. It is in short indispensable."

Tuo tarpu - mūsų veiksniai maldauja Amerikos lietuvių nerūti santykių su lietuviais Lietuvoje, kurie paruošia tokius veikalus! . . .

Chicagos ALTo konferencijai (kurioje tedalyvavo 8 organizacijų atstovai) raportuota, kad Chicagos apylinkėje Vasario 16 metu surinkta \$11,526 aukų, kurių Centrai įteikta \$9,000. BALFui per rudens vąj surinkta \$25,409. Veikia 39 skyriai.

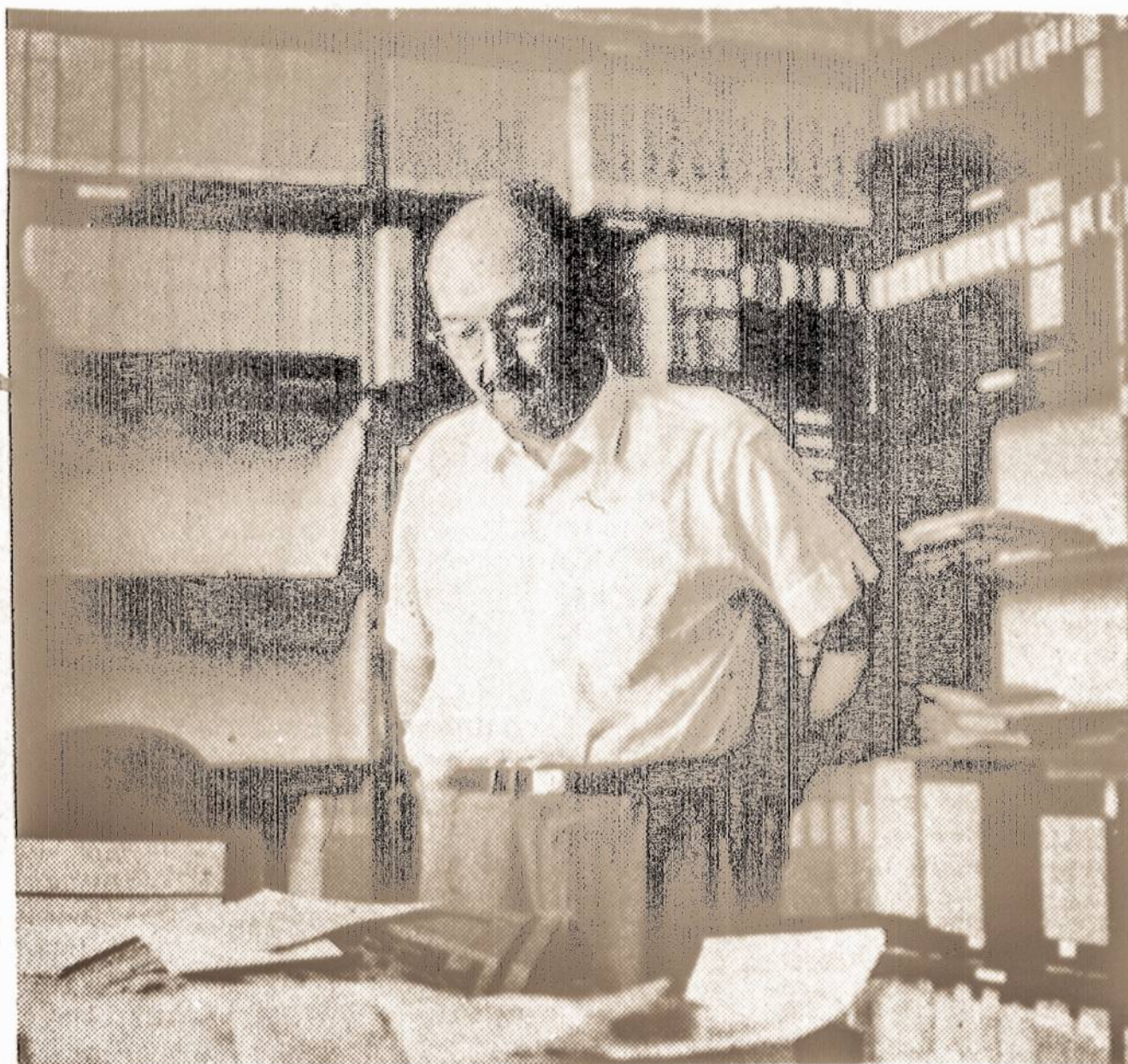
Iš Lenkijos valdomojo lietuviškojo Suvalkų trikampio, sakoma, į Kanadą jau atvyko apie šimtas lietuvių, kurios "visos sukūrė turtingas šeimas, su savo vyrais gerai sugyvena ir auklėja po 2-3 vaikučius". Taip pasakoja trikampio viešnia, kuri savo drauges lankė. Klausimas, kodėl vietinės kanadietės lietuvaitės nesužadė vyru kanadiečių, kad šie turi į Suvalkijos trikampį važiuoti?

Suomių Finair bendrovė skelbia iki 21 dienos ekskursijas į Vilnių, Trakus, Druskininkus ir Kauną. Matyti, turi sutarti su Maskvos Inturistu?

Tėvų pranciškonų sušauktas draugijų atstovų susirinkimas, Brooklyn, N. Y., pasvarstyti jų užsimotojo Kultūros Židinio statybos projektą, sutraukė virš šimto atstovų iš 54 draugijų, kurios, spėjama, viso turi virš 3,000 narių. Iškelta, kad New Yorko apylinkės lietuviai prisilaiko savo tradicijų ir aukoja "lėtai" (Vienybę, taip pat, daugiausia palaiko kitų kolonijų lietuviai, ne brooklyniečiai). Projektas jau suvirškines \$250,000 ir fonde turi \$300,000. Pirmais užsiimimais statyba būtų kainavusi pusrečio miliono dolerių. Ji "suprastinta" iki miliono. Pradėti dar reikia aukų \$700,000. Jei jų nesuplauks, "pranciškonomams nieko kito neliks kaip pasilikti Bushwick gatvėje ir į Kultūros Židini žiūrėti kaip į neįvykdomą planą."

Kompozitorius Juozas Žilevičius šiemet mini savo 80 metų sukaktį. Vejasi Vienybės 85-ius. Visi jam linki "ilgiausių metų", tik nėra žurnalistinių plunksnų tinkamai jo darbuotę parašyti išsamia istorija. Net jo milžiniškam Muzikologijos archyvu ateitis nesaugi. Bet - turėkime viltį, kad tas jo kruopščiai surinktas Amerikos lietuvių kultūrinis lobis ras saugią vietą.

Dr. Kosto Jurgėlos veikalą "Lietuvos sukilimas 1862-1864" finansiniai stambiai parėmęs

Prof. J. Žilevičius sulaukęs 80 m. amžiaus tebesidarbuoja Muzikologijos Muziejuje, Chicagoje.

inž. Antanas Rudis miri 60 metų sukaktį. Buvo ALTo ir Katalikų federacijos pirmininkas, o šv. Ksavero kolegijoje neseniai pafinansavo ir lietuvių kalbos kursą. Jam gimus, Vienybė jau ėjo 24 metus.

Vokietijos lietuvių Bendruomenė skelbia, pernai turėjusi pajamų 55,000 markių, kurių 35,000 davė vokiečių valdžia.

Vaikų vasarinei stovyklai Bendruomenė išleidusi 11,586 markes, Lietuviškų studijų savaitei 11 194, algoms 11,003. Vokiečių valdžia finansiniai remia ir Vasario 16 gimnazijos bendrabučio statybą. Iš lietuvių čia surinkta 70 000 markių, daugiausia iš Amerikos ir Kanados lietuvių.

Antrame amerikiečių lenkų akademikų kongrese, kurį Columbia universiteto rytų Europos studijų skyrius New Yorke suruošė, paskaitų davė virš šimtas lenkų kilmės mokslo vyrų penkiolikoje mokslo sričių. Jų

tarpe buvo ir lietuviška pavarde Jerzy Staniszkis su paskaita "Detroit Multilevel Space". Idomu, istorijos sekcijoje nebuvo nė vienos paskaitos apie Lietuvos unijas su Lenkija.

NUOMONĖS

Tęsinys iš 2 psl.

pinigai" (28 XI.70) ir "Nesiliauja kabinėtis prie SLA" (3.III.70). Abu šie straipsniai neatsako nei į vieną klausimą, o tik pučia miglas į akis. Jie tokie tuščiaiduriai kaip ir prezidento Dargio paskaitos kalbos SLA seimuose.

Didžiausia lietuvių organizacija yra ta, kuri duoda daugiau pinigų lietuvių išlaikymui, o ne ta kuri išleidžia lietuvių sutaupytus pinigus balliams.

Baigiant noriu paklausti gerb. Joną Valaitį, ar jo nuomone, lietuvių vargingiausias vargo mokyklos rėmimas iš SLA pusės yra pakankamas?

P. LELIS

Toronto, Ont.

Iš Vienybės puslapių nuo 1886 m.

1893 METAI

KOVO 21 D. Laikiniai nustojo ėjusi "Lietuva".

GEGUŽĖS 14 D. Chicagoje ir kitur, įvyko protesto mitingai prieš prez. Clevelando vyriausybę dėl sutarties su Rusija išdavinėti politinius nusikaltėlius.

BIRŽELIO 20 D. 200,000 lietuvių vardu JAV prez. Clevelandui į Washingtoną išsiųstas protestas prieš aukščiau minėtąją sutartį su Rusija.

BIRŽELIO 20 D. Pranešama, kad vėl išleidžiamas laikraštis "Lietuva". Naujasis leidėjas - A. Olšauskas.

RUGPIŪČIO 1 D. Laikraščiai "Vienybė Lietuvninkų" ir "Lietuva" susitarė išvystyti propagandą lietuviuose Amerikoje steigti "lietuvių naujokynų" kolonijas.

RUGPIŪČIO 29 D. Iš "Vienybės Lietuvninkų" redaktoriaus pareigų pasitraukė A. Milukas.

RUGPIŪČIO 29 D. Maskolių liberalų laikraštis "Free Russia" New Yorke atsišaukia į "visus maskolius, lenkus, lietuvius, žydus, suomius ir kt.", 2 milijonų Rusijos išeivių vardu, protestuoti prieš sutartį Rusijai išduoti politinius nusikaltėlius.

RUGPIŪČIO 29 D. New Yorke pradėjo eiti "Naujorko Lietuvos Gazieta" (akcionierių). Išėjo 7 numeriai.

RUGPIŪČIO 29 D. Kun. J. Žebrius praneša, kad Amerikoje jau esą 20 lietuvių kunigų.

RUGSĖJO 5 D. "Vienybės Lietuvninkų" redaktoriaus pareigas perima J. Petraitis.

SPALIO 25 D. Pittston, Pa., įvyko SLA 8-tas seimas, su 27 delegatais ir 7 kunigais. Valdybė išrinkta: Prez. kun. A. Burba; vice-prez. kun. Pėža; sekr. Ramanauskas; knygium kun. Zlotorzynskis; išd. Tepliusis. Narių turi 600. Išde pinigų turi - \$84.21.

SPALIO 25 D. Scranton, Pa. pradėjo eiti naujas laikraštis "Nauja Gadyne".

SPALIO 28 D. Visos žymesnės lietuvių kolonijose paminėta Simo Daukanto 100 metų gimimo sukaktis.

GRUODŽIO 1 D. Lietuvius labai pritrenkė ir visur sukėlė protestus žinia apie lapkričio 22 ir 23 dd. įvykusias Kražių skerdynes Lietuvoje.

Bus tęsiama

LIETUVIAI PASAULYJE

LIETUVIŲ JAUNIMĄ vasarai kviečia Putnam, Conn. Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys vienuolės su parinktu personalu jaunimui prižiūrėti - mergaites nuo 7 iki 16 m. - nuo birželio 27 iki liepos 11, arba nuo liepos 11 iki 24, arba ir ištisam mėnesiui. Berniukus globos nuo 7 iki 14 m. nuo liepos 25 iki liepos 31. Jaunimas stovyklauses neseniai įsteigtoje Neringos Lietuvių jaunimo stovykloje, Marlboro, Vermont. Rašyti Neringa, ICC, Putnam, Conn. 06260 arba telefonuoti 203-928-5828.

Į SAN JOSE, CAL. lituanistinę mokyklą, vadovaujamą Aldonos Kudirkienės, mokiniai vežami iš vietovių net apie 50 mylių. Kai kurie tėvai pasišventę savo vaikus išmokyti lietuviškai.

MONTREALIO GINTARAS, kurį sudaro 50 jaunuolių, vadovaujamas Zigmo Lapino, šoka ir dainuoja lietuvių liaudies šokius ir dainas, Savo gražiomis programomis žavės Rochester, N. Y. lietuvius geg. 8 šv. Jurgio par. salėje; gegužės 22 Hartford, Conn.; geg. 23 koncertuoja Lietuvių piliečių draugijos salėje, So. Boston, Mass.

JONAS ŠOLIŪNAS laiške spaudai rašo, kad jis atsisako ateitininkų organo Ateities žurnalo redaktoriaus pareigų, negalėdamas pakęsti leidėjų cenzūros.

POETO FAUSTO KIRŠOS liko daug neišspausdintų raštų. Stasys Santvaras juos ruošia spaudai ir Lietuvių rašytojų sąjunga iš Kiršos palikimo Kiršos raštus išleis.

SOLISTAS STASYS LIEPAS, sunkokai sirgęs ir operuotas Carney ligoninėje, Bostone, jau grįžo į namus ir stiprėja.

VYTAUTAS SIMOKAITIS, kuris mėgino nukreipti tarybinį lėktuvą iš Lietuvos į Švediją ir buvo nutelstas 15 metų kalėjimo, gautomis žiniomis, šiuo metu sunkiai serga.

DR. S. VAIČAITIS, atliekąs karinę tarnybą Korėjoje, parvyko į Boston ir Lawrence, Mass., kur gyvena jo žmona ir tėvai, atostogoms.

SLA 14 KUOPA Cleveland, Ohio, išsirinko naują valdybą: pirm. A. Brazulis, vicepirm. Stasys Lazdinis, sek. J. Daugėla, izd. Aleksas Johnsonas, fin. sek. Juzė Polterienė nariai Feliksas Baranauskas ir K. S. Karpius. Senosios valdybos izdo globėjai, Eduardas Variakojis išvyksta gyventi į Floridą, o Margareta Jonienė į Arizoną.

LIBERTY FEDERAL BANKO PREMIJOS SUKAKTUVINIŲ METŲ PROGA

Kai daugelis lietuvių veikėjų per eilę metų savo jėgas, darbą ir uždarbį skyrė politinei ar kultūrinei veiklai, dalis praktiškai galvojančių lietuvių pasišventusiai dirbo lietuvių ekonominei gerovei. Kaip jau Vieniybės rašėme, prieš 70 metų Philadelphiaje įsteigta lietuvių taupymo bendrovė, kuri šiandien išaugo į šimto milijonų dolerių siekiančią finansinę bankinę įstaigą.

Liberty Federal Savings and Loan Association didžiąją šventę pradėjo švęsti balandžio 29. Nuo tos dienos - jau žengia į 71-uosius metus. Ta proga paskyrė 70 vertingų dovanų, kurias laimėti gali bet kas ir bet kur gyvenęs asmuo.

Pirmoji dovana, laimėjimo būdu, - pilnai apmokamos atostogos Floridoje. Jomis gali pasinaudoti pora asmenų. Laimingoji pora gali nuvykti į Floridą, geriausia Miami Beach viešbutyje praleisti 7 naktis ir 8 dienas, Atostogomis gali pasinaudoti bet kuriuo laiku, tarp liepos 1 ir gruodžio 1.

Antras prizas - virš \$100 vertės čemodanas. Kitos 68 dovanos, taip pat praktiškos, vertingos ir kiekvienam reikalingos.

Jeigu išpildyti blankų negalite asmeniškai nuvykti į bet kurį Liberty Federal bankinių įstaigų Philadelphiaje, atviruke arba laiške pageidaujamas žinias galite pasiųsti ir paštu, kaip lygiai galite ir paštu taupyti. Reikia parašyti: vardą, pavardę, adresą, pilną gimimo datą - metus, mėnesį, dieną. Iš jūsų pranešimo banko tarnautojai jūsų pridurtą žinias perrašys į blankutį ir paleis, kaip ir visus kitus, išlaikėjimui. Niekas iš anksto nežino, kas gali būti vienu iš 70-ties laimingųjų.

Laimėjimams blankų pildymas ir rinkimas tęsis iki gegužės 28. Tad, juo greičiau savo žinias pasiųsite, tuo lengviau ir tikriausiai bus galima laimėjimais pasinaudoti.

Sukakties proga, daug vertingų dovanų gali laimėti ir pradėdantieji Liberty Federal taupyti; atidarant taupymo sąskaitą su \$100. Kaip jau ne kartą esame pastebėję, Liberty Federal moka aukščiausią nuosimti - 5% per metus. Didesnius nuosimčius moka už taupomuosius laktus.

Be bankinių valandų, Liberty Federal centrinė įstaiga atdara trečiadieniais ir

penktadieniais iki 6 val. vakaro. Trys kiti skyriai atdara penktadieniais iki 8 val. vakaro.

Centrinės įstaigos adresas:
202-204 N. Broad St. Philadelphia, Pa.

Skyrių adresai: Stenton ir Duval gatvių sankryžoje (arti Stenton ir Washington Lane).

1625 Wadsworth Avenue (prie Cheltenham Avenue).

128 West Cheltenham Ave., (netoli Cheltenham ir Germantown Avenue).

Reikšmingą sukaktį miničiai bankinei įstaigai sveikinimus siųsdami spaudos žmonės, radijo ir televizijos komentatoriai pabrėžia, kad Liberty Federal vadovauja patyrę finansininkai. Jie sugeba jūsų pinigus pakinkyti darbiui jums pelną nešti. Ši įstaiga daug kam pagelbėjo įsigyti namus, juos išlaikyti, išleisti jaunimą į mokslus, įsisteigti bižnius. Jie patarimus teikia visokiose bankinėse transakcijose ir visais ekonominio gyvenimo klausimais, pasiremiant jau iš-tirtais faktais.

Jeigu Liberty Federal pasitiki ir kita-taučiai, kurie ir patys turi panašių įstaigų, geresnės rekomendacijos nereikia.

Kai valdžios įstaigos mažesnės įstaigoms pataria jungtis ir kai pernai kitos įstaigos su Liberty Federal susijungė, Liberty geras vardas paliktas, kaip lygiai ir jos vadovybė. Tik praplėsta veikla ir padidintas kapitalas. Tuo būdu Liberty Federal jau pripažinta viena didesniųjų bankinių įstaigų.

Visi linki įstaigos direktoriui bei tarnautojams visokeriopos sėkmės, o ypatingai Liberty Federal vadovybei, kurios priešakyje yra vieni gabiliausių bankininkų šeimoje pripažinti autoritetai: Adv. Charles ir Ona M. Cheltenham, Elena Vainiūnienė, Stanley Vasikonis, Russell H. Beale, Anthony E. Martin, Leonard Leone, Edward Wayne, Arthur S. Loch, John Sindoni, John J. Matulis ir eilė kitų. Beja, banko tarnyboje, tarp veiklesniųjų mūsų kultūrininkų ir spaudos puoselėtojų, banko turtus saugoti prisideda ir mūsų Vieniybės vienmetis Zigmąs Jankauskas, kurio raštus ir patarimus senąją spaudą ir įstaigas išlaikyti, dažnai skaitote ir Vieniybės.

JONAS VALAITIS

WHITE HORSE Tavern

BARAS IR RESTORANAS
Duodami polaidotuviniai pietos.

86-16 Jamaica Ave.
WOODHAVEN, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

PRANAS BRUČAS
Savininkas

RADIO AIDAS T.V. LAB.

KAM PARDUODAM - tuos geriausiai aptarnaujam, oėl to kad parduodam patį geriausią. Didelis pasirinkimas spalvotų ir visokių kitokių televizijų, radijo priimtuvų, stereo tape rekorderių. Aidas sumodernintas, bet kainos tebėra tos pačios.

94-17 Jamaica Avenue, WOODHAVEN, N. Y. 11421

J. BUBLAITIS, Sav. Tel. HI 1-7747

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY - MUTUAL FUNDS - INSURANCE
Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, apdraudos.

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiems kitais reikalais, -- kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue

Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. vakaro

VYT. BELECKAS
Savininkas

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1883 Madison Street ● Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. Evergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

LIETUVIAI CHICAGOJE

CHICAGOJE vyksiančioje JAV ir Kanados dainų šventėje liepos 4 International amphiteatre rengėjų komiteto dirigentais pakviesti: Petras Armonas, Bronius Budriūnas, Bronius Jonušas, Algirdas Kačanauskas, Vincas Mamaitis ir Vaclovas Vėrikaitis.

PROF. WILLIAM SCHALSTEIG iš Pennsylvania universiteto Chicagoje gegužės 28-31 skaitys paskaitas Lituanistikos institute.

DAIL. ANTANAS PETRIKONIS geg. 1 atidarė savo nuosavą meno galeriją, 3215 W. 63 St., Chicagoje. Galerijoje yra keli šimtai originalių kūrinių ne vien amerikiečių, bet ir Europos dailininkų - peizažų, naturmortų, abstraktų. Įvairia technika pagamintų darbų, daugiausia, tačiau, allejinės tapybos.

MUZIKUI JUOZUI STROLIAI pagerbti Chicagoje sudarytas komitetas paminklui kapinėse statyti. Pirmininkauja Donatas Bielskus, vicepirm. Stasė Petersonienė, išd. Irena Smiellauskienė.

DR. VALERIJA RAULINAITIENĖ, Downey, Ill. veteranų ligoninės gydytojų štabo viršininkė, paskirta Veteranų ligoninės direktore, Pittsburgh, Pa. Tai pirmoji lietuvaitė paskirta rokioms svarbioms pareigoms, o gal ir pirmoji motėris.

SOLISTĖS DANOS STANKAITYTĖS koncertas rengiamas birželio 12 d., šeštadienį, 8:30 val. vak. Orchestra Hall, Chicagoje.

JONAS TALANDIS, statybos bendrovės savininkas Chicagoje Lietuvos Operai paaukojo \$1,500. Tai didelė parama šiam kolektyvui, kuris yra pastatęs visą eilę operų lietuvių kalba.

ARGENTINOS lietuvės moterys paminėjo Moterų Kovos dieną, kuri sutruke ir nemažai vyrų į surengtus pietus. Dalyvavo daugiau 100 lietuvių, kurie išklause Moterų Ratelio pirmininkės Veronikos Kelmelytės-Verčinskienės kalbą.

Benediktas ir Vladė Survilai savo bute Buenos Aires pagerbe ekonomistę Ireną Stanionytę-Burkauskienę iš Lietuvos. Ji buvo atvykusi pas tėvo seserį Agnietę Olsiewicz ir jos šeimą. Nuotraukoje iš k.: Ožinskiene, Burkauskienė, Barzdžius Mockūniene ir Survilai. Stovi Survilų sūnus Hektoras. P. Ožinsko nuotraukos

CARPENTER
CABINET MAKER
CUSTOM BUILT
CABINETS

- BOOKCASES
- ANTIQUE REPAIRING
- FORMICA WORK SPECIALISTS

AUGUST VILENIŠKIS
119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760

MUMS RAŠO

PRASTOS INFORMACIJOS

Teisingai Girnakalis Vienybėje ir ten pat Pasipiktinęs rašo, kad mūsų lietuviškoji spauda savo skaitytojus netiksliai informuoja. Kad tai šventa teisybė, liūdi ja ir toks įvykis: neseniai gaisre žuvo žinomų lietuvių Šimėnų dukra. Žuvimo priežastį Darbininkas nurodo, būk tai įvykę vaikus gelbstint, New Yorke išeinanti Tėvynė rašo, kad Šimėnų dukra sunkiai sirgusi ir negalėjusi pasikelti iš lovos, ir dėl to žuvo, kuomet jos vyras su vaikais išsigelbėjęs. Trečias laikraštis - Vienybė - vėl kitaip. Girdi, ji žiūrėjusi TV filmą ir, matomai, užmigusi, kuomet spėjama, iš TV laidų užsidegęs namas. Skaitau tik tris lietuviškus laikraščius. Nežinau kaip kiti tą įvyki aprašė, jei rašė.

Įvykis buvo arti New Yorko, gaisre žuvusios moters ir vyras ir tėvai gyvena netoli. Rodos, pirm, negu tai paminėtų

spaudoje, reikėjo gauti teisingas informacijas. Būtų užtekę patefonuoti ir sužinoti faktus. Dabar vieną ir tą patį įvyki visi trys laikraščiai kitaip aiškino.

Iš to galime suprasti, kiek teisybės turi tos žinios, kurios neva gaunamos iš Lietuvos. Atrodo, mūsų laikraštinkai tesistengia užpildyti savo puslapius bet kokiomis žiniomis, visai nesirūpindami tos medžiagos patikrintais faktais skaitytojams perduoti.

PFL

(RED. PASTABA: Vienybė patyrusi apie Šimėnų tragiką nelaimę tuojau pat stengėsi su jais susisiekti, bet tuo metu visi šeimos nariai dar nebuvo grįžę iš laidotuvių. Tada buvo susisiektas su Phillipsburg, N. J. Ugniagesių centru, kurio atstovas pareiškė, kad gaisras greičiausia kilęs nuo elektros laidų. Vėliau tą faktą patvirtino ir Šimėnai. Taigi, Vienybėje tilpęs pranešimas apie Šimėnaitės mirtį buvo patikslintas ir patvirtintas.)

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziunas, savininkas

MŪSŲ SPECIALYBĖ LIETUVIŠKA DUONA, PYRAGAI
VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS.

43-04 Junction Blvd.
Corona, Queens, N. Y. 11368

Tel. 779-5156

LIETUVA PO 26 METŲ

(KELIONĖS ĮSPŪDŽIAI IR APMASTYMAI)

Edvardas Šulaitis

Kelionė namo per Atlantą vyko sklandžiai. Skridau didžiuoju Boeing 747 lėktuvu (tokiu pat skridau ir į Europą). Dabar jau visos didžiosios Vakarų pasaulio lėktuvų bendrovės siunčia tokius lėktuvus tolimoms kelionėms. Viena, šie lėktuvai talpūs, kita - jie greitesni.

Air France aptarnavimas nesiskyrė nuo amerikietiškosios Pan American. Ir šiame lėktuve patarnautojos greitės, simpatiškos. Tik jų pranešėjimai anglų kalba buvo tokiu akcentu, kad buvo sunku suprasti. . .

Iš Paryžiaus išskridome 11 val. ryto (lėktuvas vėlavo), o Chicagos O'Hare aerodrome nusileidome apie 4 val. popiet. Pakeičiui beveik valandai buvome nusileidę Montrealyje, kur išlipo dauguma keleivių. Tai Quebeco prancūzų kilmės žmonės, kurie laiko savo patrijotinę pareigą - kiekvienais metais atostogas praleisti Prancūzijoje. Taigi, grįždami į Ameriką mes vijomės laiką. Pagal laiką - atrodė, kad ore tebuvo tik 4 valandas. Laiko zonų skirtumas tarp Europos ir Amerikos mus apgavo.

Kelionėje per Atlantą nuobodžiauti nebuvo laiko: buvo galima žiūrėti filmų ir klausytis įvairios muzikos. Valgiai, užkandžiai, gėrimai skridimo valandas dar sutrumpino.

Liko laiko ir pergaltoti kelionę, permąstyti įvairius jos epizodus. Buvo progų atmintin giliau įsirašyti kai kuriuos išvykos momentus, kad jie iš galvos greit neišgaruotų. . . Ypatingai matyti Tėvynėje vaizdai vis grįždavo ir grįždavo ir stipriai virpindavo širdį. . .

Būnant aukštai, viršuj debesų, kai, lyg šilku atauti patalai slenka po kojų, nuotaika tikrai nekasdieniška. Atitrūkus nuo tamsios žemės, - jautiesi lyg kitame pasaulyje, kur

"Ir gražios tos šalies merginos. Šalis ta Lietuva vadinasi, bet aš neilgai ten buvau".

E. Šulaičio nuotrauka

nėra melo, apgaulės, neapykantos nei pykčio. Tai tarytum pereinamasis laikotarpis - iš vienos realybės - į kitą, lyg iškilimas virš kasdienybės, kuri slėgia lietuvius viename ir kitame kontinente. Erdvė virš debesų - tai lyg neutrali zona, kurioje gali objektyviai pažvelgti į po kojomis esantį pasaulį. . .

Didysis "paukštis" skubėjo. Netrukus - atsiradome O'Hare aerodrome. Gyvenimiška realybė tuojuo atsistoja prieš akis, pirmą kartą per visą kelionę pajutus muitininkų ranką. Čia tuojuo pasų ir sveikatos pažymėjimų tikrinimas, na ir gana intymus bagažo kratymas. Kratė visus iš eilės, nors kai kurie tikrintojai gal nebuvo tokie energingi ir su vežamaisiais daiktais elgėsi kiek "garbingiau". Kiti gi - vežamuosius daiktus vertino kaip kokias bulves.

Man nuo muitininkų rankų nukentėti neteko, nors tikrintojai į akis krito bagaže buvusi garsinės filmos juosta ir vienas pramoginis žurnalas, kurį buvau nusipirkęs, belaukdamas lėktuvo Paryžiuje. Nors tame žurnale nuopybių buvo mažiau negu panašaus pobūdžio ame-

rikietišrame leidinyje, tačiau muitininkui jis kažkaip atrodė įtartinas. Tuos du daiktus muitininkas nunešė viršininkui parodyti. Bet tas tuoj pat juos atnešė, ir praleido be jokios pastabos, tikrintojai tik pažymėjęs, kad čia "nieko blogo".

Ir tada, iš O'Hare aerodromo į Cicero, kur laukė šeima ir susikrovę darbai, kurie, po beveik mėnesio išvykos, laukė. Nuovargis spaudė pečius, tačiau širdyje buvo miela, galėjus pamatyti tėvynę nors ir po 26 metų. Tai buvo lyg savotiška šventė, kurių gyvenime nedažnai būna. Norisi manyti, jog tai nebuvo pirmas ir paskutinis panašus įvykis gyvenime. Daug kelionių iki šiol teko išgyventi, bet kitos ateidavo ir nueidavo. Tačiau ši, tur būt, niekad iš atminties neišgaruos.

ĮSPŪDŽIAI IR KOMENTARAI SPAUDOJE

Baigdamas šiuos kelionės įspūdžius ir apmąstymus, noriu šiek tiek duoti žinių apie kelionės aprašymus, tilpusius spaudoje ir apie tuos spaudos atsiliepimus.

Daugiausia įspūdžių buvo paskelbta Vienybėje (12 atkarpų ir vienas nenumeruotas rašinys apie šventinius renginius Lietuvoje). Nepriklausomoje Lietuvoje tilpo 4 straipsniai, o Argentinos Lietuvių Balse - trys (vieną jų persispausdino Gimtasis Kraštas, Vilniuje). Po vieną straipsnį tilpo Laiškai Lietuviams žurnale, Viltyje (anglų kalba Denver, Colorado folkloro žurnalas), Tėviškės Žiburiuose (daugumoje liečiant įspūdžius iš Prancūzijos), Sandaroje (ribojantis įspūdžiais iš Anglijos). Trumpesnė informacija apie kelionę angliškai buvo paskelbta Cicero Life laikraštyje. Beveik visi šie rašiniai buvo pailustruoti mano, J. Grikienio ar kitų fotografų nuotraukomis.

Jeigu visa ši medžiaga būtų surinkta knygoj, leidinyje susidarytų apie pora šimtų puslapių. Apie tiek pat puslapių būtų ir įvairių kitų asmenų parašytų pastabų ar komentarų ir dėl mano įspūdžių šiaip sunkiai suvokiamos "kūrybos". . .

Įdomu, jog tiek kraštutiniai kairieji, tiek dešinieji įspūdžius sutiko nepalankiai. Kai kurie (pav. Naujienos) nepagailėjo ir šmeižiamojo pobūdžio komentarų, visai nesiskaito su spaudos etika ir padorumu. Tačiau į tas visas pastabas nebuvo reaguota, nes mantant tokį didelį nerimtumą, jokioms diskusijoms nebuvo pagrindo. Naujienose tūlas Berčiūšius mane apibėrė įvairiais klausimais, lyg aš bučiau Naujienų klausimų-atsakymų skyriaus vedėjas. Kaip iš tų klausimų atrodė

Tęsiama 7 psl.

Kai aš grėbiau lankoj šiena. . . Vaizdas iš praėjusių metų šventinio parado Vilniuje.

E. Šulaičio nuotrauka

VILNIAUS SENAMIESTYJE. Šv. Mykolo bažnyčia ansamblyje.

Vilniaus senamiesčio vaizdas iš Biliūno gatvės.

H. Liansbergo ir M. Sakalausko nuotraukos

LIETUVA PO 26 METŲ

Tešinyš iš 6 psl.

(jeigu iš tikrųjų jam būtų rūpėję apie kelionę į Lietuvą sužinoti), jis būtų radęs kitų priemonių pasiinformuoti; klausėjas norėjo ne tiek sužinoti, kiek savo "išmintį" parodyti. Ne geresnio pobūdžio buvo ir tame pačiame laikraštyje St. Juškėno atsiliepiamas.

O pati Naujienų redakcija mane pagerbė net vedamuoju, pavadintu "Rusų propoganda tremtinių plunksna". Daug kartų linksniavo mano vardą ir pavardę, lyg tai gailėjosi, kad krepšininkų kelionės išvykos organizavimo garbę nusinešė "tinginiai" (aš visai nežinojau, kad ir tokius neapčiuopiamus dalykus galima "nusinešti"), na ir šiaip jau pridėdavo visokių epitetų, ir kaip jau Naujienoms priimta, vienu atveju man primeta ir melą. Žinoma, su Naujienoms melavimo srityje sunku eiti į varžybas. Ir norėdamas jų - Naujienų nepralenkčiau. Tad, teko nuo tokių diskusijų šiuo klausimu atsisakyti. Mano įspūdžiams nemaža vietos paskyrė ir Dirva. Joje graudeno Grauda ir kiti graudentojai. Kaip atrodė, tie vyrai mėgsta humorą, o gal yra ir kiek pavydo apsėsti. Viename savo rašinių Grauda teigė:

"Tas vyras yra stipriai įsėdęs mūsų tarpe. Šauniai jis bendradarbiauja Vienybėje, Tėviškės Žiburiuose ir Argentinos Balse. Čia jis sueina su bendruomenininkais, vlikininkais, altininkais ir kitomis tautos atplaišomis. Ten jis sueina su pačiu Justu Paleckiu. Tai yra toks suėjimų diapozonas, kad mes turime ne tik susikuklinti su savo nuomonėmis, bet, tiesiog, pasislėpti iš diskusijų, jeigu tiksliai Edvardas ką teigia arba ir nuneigia".

Įdomu, jog Dirva daugeliu atvejų pajėgė tik mano vardą paminėti, o kartais pasitenkino tik "sportininko" ar panašiu titulu.

VIENYBĖ, 1971 m. balandžio 30 d.

Negeresnės nuomonės buvo ir A. Bimba Laisvėje, kuris mano įspūdžius iš šventinių renginių kai kuriuos tvirtinimus pavadino bloga valia, politiniu nesubrendimu ar neapsižiūrėjimu. Del to paties reportažo nekokios nuomonės buvo ir Vilnis, kurioje V. M. rašė: "Nežinia, ar elementarių istorinių žinių stoka, ar tiesiog nelabai gražus noras įpilti savąjį deguto šaukštą. Bet kuriuo atveju, tai nieko bendro nei su gera žurnalistika, nei su objektyvumu neturi".

Tačiau Vilnis, ne vien tik mane moralizavo, bet ir, nusižiūrėjusi į Dirvą, bandė prajuokinti. Štai, pats vyr. redaktorius S. Jokubka postringavo:

"Plačiai žinomas nacionalistų stovykloje žurnalistas Edvardas Šulaitis, nors savo įspūdžius iš kelionės Tarybų Lietuvoje margina visokiais pašvinkusiais kleckais, bet nacionalistams vistiek ne košer. Jis jiems darosi nekenčiamiausias žmogus dėl to, kad įspūdžiuose truputį pasako per mikroskopą įžiūrimos teisybės apie Lietuvą ir tarybinių žmonių gyvenimą. Naujienoms jis jau beveik komunistas. O Edv. Šulaičiui komunizmas taip toli, kaip astronautams mėnulis".

Aš manau, kad draugu Jokubka reikėtų patikėti dėl jo atestacijų apie mano artumą arba tolumą nuo komunizmo, nes jis šiuo klausimu, tur būt, turi daugiau žinių negu Naujienos. Nors, žinoma, manęs S. Jokubkos neigiamos atestacijos visai nejudina, lygiai kaip ir Naujienų arba kokio nors dr. Matulionio berniški išpuoliai. . .

Taip pat komunistiniais "sugebėjimais" suabejojo ir nemaža kitos spaudos. Pav. V. Vokietijoje leidžiamas žurnalas Nemuno Kraštas (1970 m. Nr. 5) talpindamas šventinių renginių Lietuvoje apžvalgą, taip sako: "O ką išeiviai, turėję laimės patekti į Vilnių dainų šventės metu, pamatė? Paskaitykime, ką rašo Vienybėje žmogus, kurio, tur būt, neįtarsime komunistų draugu (jis ir pats tokį įtarimą straipsniu paneigia, t. y. atmeta jo nežavėjusį politinį momentą'). . ."

Tokių ir panašių atsiliepiamų apie mano įspūdžius išeivių spaudoje buvo gal kokia šimtinė.

Gana daug nuomonių dėl įspūdžių gavau ir laiškais. Dauguma jų įspūdžius gyrė, kiti - teiravosi vienu ar kitu klausimu; maža dalelė - del šio bei to abejojo. Tik keli anoniminiai laišškai buvo pikto pobūdžio. Nemaža laiškų autorių stebėjosi mano drąsa. Vienas tautietis (V. Zabul iš Detroit, Mich.) pasirodžius pirmajam reportažui, pranašavo: "Duodasi suprasti ir įsivaizdinti, kad gausi daug pipirų nuo griežtųjų Lietuvos vaduotojų, nes jie pasmerkė net ir tuos, kurie rengė koncertus Lietuvos dainininkams".

Vienas abejojo ar verta į Lietuvą šiuo metu iš viso važiuoti ir ar nebūtų geriau. . . palaukti, kol ten "nebus komunistų". Tam tautiečiui atsakysiu sekančiame numeryje, kuriuo ir baigsiu savo įspūdžius ir apmąstymus iš kelionės į Lietuvą.

ATSILIEPIMAI LIETUVOS SPAUDOJE

Apie mano viešnagę buvo rašyta ir Lietuvos spaudoje. Sportas ir Gimtasis Kraštas įdėjo pasikalbėjimų, o kai kurioje kitoje spaudoje tilpo tik mano viešėjimo tėvynėje trumpi paminėjimai.

Laikraščiai, talpinę pasikalbėjimus, apibūdino - kas aš esu. Sporto laikraštis mane pristatė taip:

"Pasigrožėti didinga Dainų švente į Vilnių buvo suvažiavę daugybė svečių. Nemaža lietuvių buvo atvykę ir iš Amerikos žemyno. Jų tarpe - 'Sporto' laikraščio bendradarbis chigagietis EDVARDAS ŠULAITIS, informuojantis laikraščio skaitytojus apie išeivijos sporto gyvenimą. E. Šulaitis Amerikoje vadovavo lietuvių sporto klubams, redagavo ir išleido sporto leidinių. Rašo jis ir kultūros klausimais. Jis buvo ir vienas Amerikos lietuvių krepšininkų išvykos į Tarybų Lietuvą (1967 m.) iniciatorių".

THE ENGLISH VIENYBĖ

30 Years of Lithuanian Memories

by Loretta I. Stukas

For 30 years, thousands of Lithuanian Americans in the Greater New York-New Jersey Metropolitan Area have paused for an hour every Saturday afternoon (and/or, of late, on Sunday afternoon) for a "journey" of memories back to Lithuania, via her melodic songs and her beautiful language. This "journey", coming over the radio waves of New York's station WEVD is the weekly Lithuanian radio hour "MEMORIES OF LITHUANIA" directed and produced by Dr. Jack J. Stukas, who this year marks the completion of 30 years of broadcasting. The love of his ancestors' land and the desire to keep its culture and language alive brought J. Stukas, at the age of 16, to initiate the program on August 2, 1941, over New York's station WBNX, and to seek and find the moral, physical and financial support needed to continue this work.

Almost since its start, the radio hour has been closely associated with some choir and/or dance group. Dr. Stukas himself organized the "Lithuanian Echoes" Choral Ensemble in 1941, and later the "Rūta" Women's Ensemble which he directed. In 1950 the latter became the "Rūta Mixed Chorus."

To bring an appreciation of Lithuanian culture to non-Lithuanians Dr. Stukas has also conducted several series of English language radio programs featuring Lithuanian culture and music. The first such series was broadcast weekly in 1948 and 1949, on New York's WGYN-FM. Currently, he directs a weekly program called "Music of Lithuania" on WSOU-FM, Seton Hall University's station, heard Monday nights, at 8:05 PM (89.5 meg.)

Jack Stukas was first to bring Lithuanians into TV, when he produced a series of Lithuanian Television programs, over New York's WATV, Channel 13. Starting in Feb. 1956, the programs were given once every 3 months, for two years, and commemorated various events of historical or religious significance and featured numerous actors, singers, dance and choral groups.

Besides his radio work, Dr. Stukas has served as an officer and active member of almost every major Lithuanian-American organization in existence. Presently he is National President of the Knights of Lithuania.

Jack Stukas holds a BS degree from New York University, an MS degree from Columbia University, and a Ph.D. degree also from N.Y.U. He also studied European Economic Problems on a special scholarship at Oxford University, England. His doctoral dissertation served as a basis for his book, entitled "Awakening Lithuania", published in 1966.

Among his other positions, Jack served on the broadcasting staff of the Voice of America, and later was International Manager of National Sales Executives-International, in which position he circumnavigated the world twice, visiting 42 countries, including Soviet-occupied Lithuania. Currently, Dr. Stukas is a Full Professor at Seton Hall University and serves as Director of the Marketing Division of the School of Business Administration.

To bring "Memories of Lithuania" to his many listeners, Jack Stukas has sacrificed one day of every weekend... for 30 years! But the appreciation shown by his listeners and the knowledge that he has helped keep Lithuanian culture alive makes the sacrifice seem not in vain, and worthy of continuation!

ILGIAUSIŲ METŲ, Jokubas Stukas and "Memories of Lithuania"...

A PRINCE WHO LOST HIS NATION

By VYTAUTAS ŠIRVYDAS

Prince Michael Radziwill, the present head of an ancient family of great Lithuanian nobles who have left many a footprint in the sands of eastern Europe's history, wrote a book "One of the Radziwills" which was recently published in London and in which he declares:

"There are a great many speculations and legends surrounding the origins of my family, the most popular being that during the purges in the Roman Empire a Roman family was expelled and ill winds blew the vessel to the shores of the Baltic. The savage Lithuanians, seeing tall and glamorous people emerging from the ship, fell on their faces, being convinced that these were Messengers of God. They promptly instituted them as high priests and, apparently, the family has since then exercised this prerogative until the coming of Christianity."

Prince Michael here is appropriating the legendary origins of the Lithuanian nation to the origins of his own family. He is rather uppity to the Lithuanians who supposedly met his forbears and made them their pagan high priests, since he calls them "savages". Before becoming Polonized Radziwills, the family was known in the Grand Duchy of Lithuania as the Radvilas, from a word connoting "a foundling".

A Lithuanian historian, S. Sužiedėlis has this to say: "The origin of the Radvila family is shrouded in the legend that krivis (high priest) Lizdeika found a boy in a wolf's den and brought him up as a 'Radvila' (from Lithuanian 'rado vilko...' - found in a wolf's...)"

The Lizdeika of this legend is, apparently, the same high priest who explained to the Grand Duke Gediminas his dream of an iron wolf while resting after a strenuous hunt. Lizdeika said the Grand Duke is to build a city on that spot which will ring like iron through the ages. This is the legendary explanation of the origin of Vilnius, the capital of the Lithuanians.

Neither legend nor history support Prince Michael's statement that his forbears were Lithuanian high priests until the coming of Christianity. The first recorded Radvila was the son of Kristina Astikas of Kernava. He was Radvila Astikas who died in 1497. Presumably, they were Catholics, since many Lithuanian nobles were baptized as such in 1386. Gediminas ruled from 1316 to 1341.

The first allusion to the Roman origins of the Lithuanian nation was made by the Polish historian Jan Dlugosz (1415-1480). A Lithuanian historian, Jonas Puzinas, writes:

"Dlugosz was the first to bring this theory to public attention. His Historia Polonica maintains that the Lithuanians are descendants of Romans who fled from Rome either during the civil wars of Marius (156-86 B. C.) and Sulla (138-78 B. C.), or later, during the civil wars between Caesar (100-44 B. C.) and

BARBARA RADVILA,
THE QUEEN

Pompey (106-48 B. C.). Since Dlugosz was not an admirer of the Lithuanian people, there is no reason to believe that the theory originated with him. He simply recorded it as the popular view of his time."

This theory became especially cherished by the Lithuanian nobility during Polish efforts (1385-1569) to unite the Lithuanian and Polish lands under a common ruler, which culminated in the establishment of a Commonwealth (Rzeczpospolita) by the Union of Lublin in 1569. The theory was a reaction of the Lithuanian nobles against the boasts of the aristocratic Polish pans about their own origins.

The iron wolf dreamt by Gediminas and the legend of finding the first Radvila in a wolf's den both have Roman overtones, since the legendary founders of historical Rome were nourished by a she-wolf until found by a royal shepherd.

The Radvila family have produced for Lithuanians or Poles 37 vaivadas (district military leaders), 22 ministers of state, 3 bishops, 1 cardinal and one queen (Barbara Radvila, born between 1520-1522, died 1551). It is surmised that a picture of this queen is reflected in the famous holy painting of Mary at the Aušros Vartai (Gate of Dawn) in Vilnius.

The author of "One of the Radziwills" himself is related through his father to King Frederick Wilhelm I of Prussia and to the English kings James I and George I. On his mother's side he is related to the Hapsburg and Bourbon royal families. The Radvilas were owners of large tracts of real estate in eastern Europe. In the Grand Duchy of Lithuania it was said that a Radvila, travelling from Vilnius to Kiev, could put up for the night in one of his manors along the way. They have lost all during the two world wars and revolutions.

MESSAGE FROM THE
CHAIRMAN OF THE
BOARD AND CHIEF
EXECUTIVE OFFICER:

CHARLES S. CHELEDEN

Anniversaries are occasions for celebration. Especially milestone anniversaries.

April 29th marks the 70th Anniversary of Liberty. More than that, it commemorates 70 years of continuous and uninterrupted service in Thrift and Home Financing.

The occasion also affords an opportunity to announce another milestone -

"Liberty's Assets hit a whopping \$100,000,000."

Our dedicated Directors, Officers and courteous, efficient Staff all join me in expressing a warm "Thank You" to our members and friends, whose trust, confidence and loyalty helped Liberty attain this record.

Tho the Birthday is Ours - The Prizes, Souvenirs and Awards are tokens of appreciation "FROM US - TO YOU" to help us celebrate.

L.F.S' 70th Anniversary

(Established 1901)

Come In Participate
PRIZES GALORE

Take Advantage of A
Big Opportunity To Win A

FREE EXPENSE PAID VACATION FOR TWO

At a famous Miami Beach Hotel

7 nights and 8 days

You can use the award anytime between July 1st and Dec. 1st

70 PRIZES IN ALL WILL BE AWARDED AT THE CLOSE OF THE FESTIVITIES MAY 28

- Easy as pie
- to get into this
- thrilling Drawing.
- Just fill in, snip off
- the Entry Blank
- Mail, or bring it in
- to anyone of our
- offices.

1901 LIBERTY GRAM 1971

70th ANNIVERSARY ENTRY BLANK
"70 LUCKY BIRTHDAY PRIZES"
Drawing May 28th

LFS' BIRTHDAY IS APRIL 29th-WHEN IS YOURS?

Month Day Year

NAME _____

ADDRESS _____

Gifts for Everyone who Opens a New Account

You can "PICK A GIFT" now

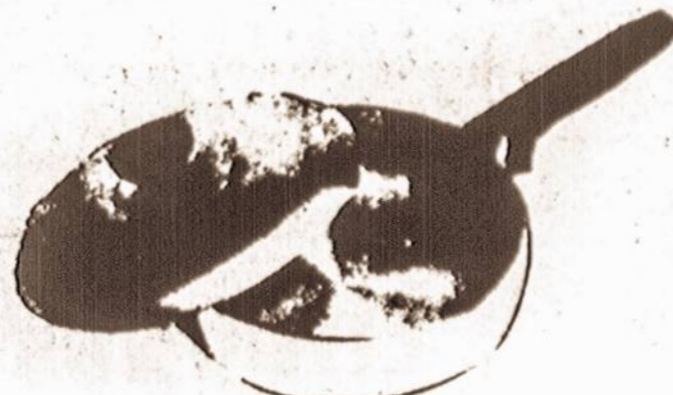
when you open a Savings Account for \$100. or more

HOSTESS ELECTRIC TRAY

4 TO 8 CUP
ELECTRIC PERCOLATOR

TEFLON COATED FRYING
PAN WITH LID

GENERAL ELECTRIC
ALARM CLOCK

Liberty Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

CENTER CITY
202 N. BROAD ST.
LO 7-1480

MT. AIRY
STENTON & DUVAL
LI 8-3900

Philadelphia, Pa.

CEDARBROOK
1625 WADSWORTH
CH 8-5300

GERMANTOWN
128 W. CHELTEN
VI 3-4100

KAZYS MERKIS ATSIŠVEIKINO

Kazys Merkis, daugiau 20 metų vedęs šachmatų skyrių Darbininke, kovo 26 d. tarė atsišveikinimo žodį. Jis pareiškė, kad "savo duoklę mūsų šachmatų labai atidaviau su kaupu". Taip pat pridėjo, jog būtų miela, jei kuris jaunesnių šachmatininkų pasiimtų tą skyrių toliau tęsti.

Merkis, be to, rašinėdavo panašių šachmatų žinių ir Draugui. Ar jis toliau šachmatų žinių rašys Draugui - nepasakė.

Merkis buvo kruopštus vyras, nemaža laiko skirdavo žinioms surinkti. Turėdavo palaikyti korespondenciją su įvairiose vietovėse gyvenančiais šachmatininkais. Jeigu Amerikoje jis šachmatų žaidimo srityje nepasiekė bent vidutiniškumo, tai šachmatų žinioms surinkti buvo ekspertas.

TRUMPAI IŠ ŠACHMATŲ PASAULIO

I. HECHT iš V. VOKIETIJOS laimėjo tarptautinį turnyrą Ispanijoje. Jis, iš 9 galimų, surinko 6,5 taško. Iš P. Benko, vengro, bet jau gavusio JAV pilietybę, surinko 5 taškus ir dalijosi V-VII vietomis.

Lietuvaitės pas Kinijos premjerą

Elena Sabaliauskaitė

Violeta Nešukaitytė, Kanados stalo teniso čempionė, ir Elena Simeri - Sabaliauskaitė iš Kanados šį kraštą atstovavo Kinijoje, Japonijoje ir kituose Azijos kraštuose, kaip pasižymėjusios stalo teniso žaidėjos. Sabaliauskaitė pareiškė, kad priėmimo pas Kinijos premjerą Čou En-lai, dalyvaujant amerikiečiams ir kitiems, Kinijos žmonės parodė didelį draugiškumą, leidę svečiams pamatyti ką jie norėjo ir mielai atsakinėjo į klausimus.

AL'S MARKET & NURSERY

Lituanus

4854 S. ORANGE
BLOSSOM TRAIL

Orlando, Florida

ALGIRDAS J. VIŠNIUS ir jo žmona, savininkai. Tai įvairių daiktų parduotuvė.

Lietuviai kviečiami apsilankyti.

SVEIKATA

Apie vitaminą E

Jis atrastas 1922 metais, tačiau iki 1940 metų buvo klaidingai suprantamas fiziologinis šio vitamino vaidmuo. Buvo manoma, kad jo veikimas slausis ir skirtas tik lytinės sistemos funkcijos aprūpinimui, o kiti organai ir audiniai gali normaliai funkcionuoti ir be šio vitamino. Tyriniai įrodė, kad tokia pažiūra yra neteisinga.

Vitaminas E vaidina svarbų vaidmenį, reguliuojant kai kurias organizmo funkcijas. Trūkstant šio vitamino, sutrinka daugelį fermentinių sistemų, baltymų, riebalų, angliavandenių, mineralinių medžiagų ir vandens apykaita, dėl to pasikeičia kraujo indų pralaidumas, sumažėja raumenų susitraukimo jėga, padaugėja cholesterolio. Ypač svarbus vitaminas E vaidmuo moters organizmui.

Vitaminą E vis dažniau pritaiko gangrenų, dermatitų, nudegimų, trombozų, kraujo indų spazmų, aštrių nefritų, gresiančių persileidimų, paradantozų, reumatų ir ypač aterosklerozės gydymui.

Vitaminą E žmogaus organizmas gauna su maistu. Valgant turintį šio vitamino maistą, didelės jo atsargos susikaupia riebaliniame audinyje bei raumenyse ir tokiu būdu užtikrina pastovų gyvybiškai svarbių procesų reguliavimą.

Vitaminas E plačiai paplitęs gamtoje ir gana atsparus kulinarijoje maisto paruošimo metu. Jis gerai tirpsta riebaluose ir randamas beveik visuose maisto produktuose, tačiau labai skirtingais kiekiais. Pagrindinis vitamino E šaltinis yra augaliniai aliejai, juos net galima pavadinti gamtiniais vitamino E koncentratais. Iš daržovių turtingiausias vitamino E yra pupos ir žalieji žirniai,

iš vaisių bei uogų — juodieji serbentai, mėlynės, iš grūdinių kultūrų — avižos, kukurūzai, kviečiai, o ypač daug šio vitamino turi kukurūzų ir kviečių daigai. Mažiau vitamino E yra gyvulinės kilmės produktuose, pvz., svieste arba kiaušinyje jo yra 20 kartų mažiau, negu saulėgrąžų aliejuje.

Maistą reikia valgyti įvairų. Kai kurios šeiminiškės labiau mėgsta keptumai, vartoti kiaušius taukus bei sviestą, mėsainius gaminti — grietinę, o augalinio aliejaus visai neverta arba vartoti labai mažai. Tokiu būdu maisto racione susidaro per daug gyvulinio riebalų ir trūksta augalinių, kurie yra būtini normaliai organizmo veiklai. Pateiktas galimas iškepti žuvies arba mėsos kepinus aliejuje, o mėsines pagaminti su majonezu arba tiesiog su aliejumi. Dažnai nepakankamai vertinami kukurūzų, avižų bei grikių gaminiai, o iš jų galima paruošti daug skanių patiekalų, kurie praturtins mūsų racioną vitaminu E. Duonos bei pyrago gaminiai iš rupaus maldos miltų yra daug turtingesni vitaminu E, nes juose lieka grūdų luobelės, kuriose ir koncentruojasi vitaminai, pavyzdžiui, juodoje kvietiškoje duonoje vitamino E yra tris kartus daugiau, negu smulkaus maldos miltų „Palangos“ duonoje.

Nėštumo bei maitinimo metu motinos organizmas atiduoda visas vitamino E atsargas kūdikiui. Pakankamas vitamino E kiekis maitinančios motinos maiste pagerina laktaciją. Pastebėta, kad žymiai pagausėja pieno kiekis, jeigu motinos valgo chlavą, kurioje yra daug šio vitamino. Reikia daug vitamino E ir vyresniems žmonėms, kai gresia širdies-kraujagyslių susirgimai.

M. PEČIUKONIENĖ

Amsterdame, Olandijoje kovo 20-21 įvykęs Tarptautinės Šachmatų Federacijos (FIDE) kongresas natarė kur vyks pasaulio pirmenybių dešimties partijų ketvirtfinaliniai lošimai. Jie prasidės vienu metu - gegužės 13. M. Larsenas ir V. Ulmanas rungtyniaus Kanarų salose, Ispanijoje, T. Petrosianas ir R. Hiubneris - Sevilijoje, Ispanijoje, J. Geleris ir V. Korčnojus - Maskvoje, o R. Fišeris ir M. Taimanovas - Milane, Italijoje. Jeigu vienas šio paskutiniojo susitikimo dalyvių (Fišeris ar Taimanovas) nesutiktų lošti Milane, jie turėtų galimybę rungtyniauti Vankuveryje, Britų Kolumbijoje, Kanadoje.

Vyks ir vienas atsarginių lošimas, jeigu kurie aukščiau minėtųjų negalėtų varžytis tolimesnėse pirmenybėse. Šiame susitikime įvyksiančiam Jugoslavijoje varžysis rusas V. Smyslov ir vengras L. Portiš.

Pasaulio vyrų šachmatų pirmenybių pusfinalinius susitikimus numatyta pradėti liepos 4, o baigminė dvokova prasidės rugsėjo 12.

Mums įdomu, jog V. Korchojus ir J. Gelerio susitikimų vyriausiuoju teisėju FIDE patvirtino lietuvį Vladą Mikėną.

LAIMĖJO P. KERESAS

IR M. TALIS

Didelį tarptautinį turnyrą Talline, Estijoje laimėjo estų didmeisteris P. Keresas ir rygietis M. Talis, surinkę po 11,5 taško. Pustaškiu atsiliko Maskvos didmeisteris D. Bronšteinas. Taip pat pusėtinai pasirodė ir kitas estas - I. Nėjus, laimėjęs 7,5 taško.

Havanoje, Kūboje įvyko Kapa-blankai atminti šachmatų turnyras, kuriame pirmą vietą sugriebė čekų didmeisteris V. Hort - 11,5 taškų. Antruoju laimėjo rusas E. Geler (10,5 taško).

MASKVOJE vyks maskvietės A. Kušnir ir estės M. Raniuku, susitikimą turėjusi išaiškinti Tarybų Sąjungos čempionatą, laimėjo maskvietė - 4:3.

MOTERŲ VIENYBĖS

Pavasario balius

gegužės mėn. 15 d.

7 val. vak.

KNIGHTS OF COLUMBUS SALĖJE

616 Jamaica Avenue, Brooklyn, N. Y.

Vakariene, šokių konkursas, loterija - bus galima laimėti dail. J. Juodžio paveikslą, daug kitokių laimėjimų. Dešimčiai žmonių butelis degtinės.

Vietas rezervuoti iš anksto. Bilietai gaunami pas visas Moterų Vienybės nares arba: E. Andriušienę Vi 7-4477; U. Bacey - 847-3575.

EKSKURSIJA Į LIETUVĄ 1971 m. rugsėjo 8 d.

21 dienos - 775 doleriai

Ši ekskursija Lietuvoje viešės 11 dienų. Bus leidžiama aplankyti Vilnių, Kauną, Trakus, Druskininkus ir kitas vietas. Lankysis Londone, Romoje ir Maskvoje. Ekskursijai vadovaus Vienybės red. Jonas Valaitis. Daugiau informacijų kreipkitės į Vienybę, arba, -

AFTON TOURS, INC.

1776 Broadway, New York City 19, N. Y. PLaza 7-9595

VIENYBĖS TELEFONAS APplegate 7-7257

ŽUVO FABIJONAS GEDIMINAS DAUŽVARDIS

Fabijonas Gediminas Daužvardis, JAV aviacijos pulkininkas, lėktuvo katastrofoje žuvo balandžio 25 Wyoming aerodrome. Nelaimės metu slautė sniego audra.

Pulk. Daužvardis nuliūdime paliko žmoną Shirley ir tris vaikučius. Jo mirtį giliai liūdi tėvai - dr. P. Daužvardis, Lietuvos gen. konsulas Chicagoje ir ponia Daužvardienė.

Kartu su F. G. Daužvardžiu žuvo dar keturi lakūnai. Jie grįžo iš Colorado Springs, kur buvo nuvežę 15 karo aviacijos mokyklos mokinių. Lėktuvas C-47, dytlejų motorų, per staigiai leidosi ir atsimušė į žemę, prie nusileidimo tako. Karo aviacijos pareigūnai pradėjo tirti katastrofos priežastis. Lėktuvas pri-

klausė Warren Karo Aviacijos bazei.

Pulkininkas leitenantas Daužvardis baigęs Lindblom Aukštesniąją mokyklą ir Chicagos City College. Vėliausiu metu buvo strateginių raketų eskadrilės dalinio vadas, Gegužės mėnesį būtų suėję 20 metų F. G. Daužvardžio tarnybos JAV aviacijoje. Baigęs tarnybą Pietryčių Azijoje pulk. Daužvardis kurį laiką tarnavo JAV eskadrilėje Okinawos saloje.

Velionis su šeima gyvena Cheyenne, Wyoming.

Laidotuvės su iškilmingomis bažnytinėmis ir karinėmis apeigomis buvo bal. 29 d. Palaidotas Cheyenne, Wyoming kapinėse netoli paskutinės tarnybos bazės. Šioje apylinkėje ve-

lionis įsigijo ūkį, kuriame su šeima ruošėsi nuolatiniams apsigyventi.

ANTANAS MAČIULIS

Inžinierius Ant. Mačiulis mirė savo bute Flushing, N. Y., spėjama, kad nuo širdies priepuolio. Balandžio 29 jis telefonavo savo broliui į Clevelandą, skųsdamasis, kad labai blogai jaučiasi. Kai brolis vėliau jam skambino pakartotinai atgal ir niekas neatsiliepė, tada paskambino policijai, kad ištirtų. Policija nuvykusi jau rado A. Mačiulį mirusį. Jis buvo 51 metų amžiaus.

Laidotuvėmis rūpinosi varpininkai, laudininkai ir New Yorko inžinieriai. Iš Clevelando atvyko brolis, medicinos gydytojas dr. Jonas Mačiulis.

Jonas Navogrodskis

Bal. 7 d. Toronto, Ont. Kanadoje, mirė Jonas Navogrodskis, nuliūdime palikdamas žmoną Lydia, sūnus ir dukrą, Winnipege brolių ir JAV gyvenančius brolių ir seserį.

Buvo gimęs 1902 m. Zaičinio kaime, Šiluvos valsčiuje, Raseinių apskrityje. Jaunatvėje jo tėvai atvyko į Ameriką ir čia gyveno, bet jis buvo likęs Lietuvoje pas močiutę. Tėvai norėjo greit uždirbti pinigų ir sūnų atsiimti, bet kilo karas ir sūnus liko Lietuvoje.

Baigęs mokslą, tarnaudamas kariuomenėje dirbo raštinėje. Baigęs karinę tarnybą apsigyveno pas brolių savanorių, kuris gavo žemės ir dirbo ūkyje. Įsijungė į Kultūros švietimo veiklą, buvo socialdemokratinių pažiūrų. Dėl

veiklos Nepriklausomybės laikais buvo įkalintas. Po metų buvo išteisintas, bet iš kalėjimo išėjusiam jau nebuvo progų Lietuvoje susirasti darbo. 1929 m. su jaunesniu broliu atvyko į Kanadą. Apsigyveno Winnipege, dirbo prie geležinkelių tiesimo, kirtu miškus ir sauskelius tiesė. Įsijungė į Kanados lietuvių pašalpinės ir kultūrinės draugijos. 1939 m. persikėlė į Toronto. Čia įstojo į SLA ir jame veikė iki paskutinių savo gyvenimo dienų.

HERMANAS JALINSKAS

Hermanas Jalinskas mirė balandžio 14 d. Palaidotas Cypress Hills kapinėse. Brooklyne.

Liko žmona Boleslava ir sūnus Algirdas su šeima.

JUOZO BANDŽIUKO

THEATRE CAFE

Čia vaišinsiesi ne tik Amerikos gėrimais - alumi, vynu ir stipresniais, bet gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. Jauki vieta susitikti, pasikalbėti su maloniais draugais.

96 - 10 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.
Tel. 846 - 9884

ĮVAIRIOMS ŠVENTĖMS GRAŽIAUSIŲ
PAPUOŠALŲ GAUSITE

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

— Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame, kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

Naujas Lietuvių Restoranas ir Baras

HAVEN RESTAURANT & BAR

su sale įvairioms pramogoms

94-25 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
(arti BMT Jamaica traukinio Woodhaven stoties)

Tel. 846-9271

Visi kviečiami atsilankyti, pasivaikšinti ir pasinaudoti jaukia sale

VISADA BŪSITE PUIKIAI PAVAIŠINTI

Savininkė MARIJA DIRŽIENĖ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN FUNERAL HOME

Wm. H. Beard, Supvr.

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms. Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

JUOZAS SKIRNEVIČIUS, Vilniaus valstybinio pedagoginio Instituto docentas, biologijos mokslų kandidatas, iš Lietuvos atvyko pas savo pusseserę Dorą Sinkevičiūtę, 87-07 Myrtle Avenue, Glendale, L. I. keletai mėnesių paviešėti. Apžiūrėjęs New Yorko žymesnes vietas išvyko pas giminalčius Vaičius, J & E Motel ir Restaurant savininkus į Albion, N. Y., 25 mylios nuo Rochester ir 55 mylios nuo Niagara Falls, N. Y., kur pabuvojęs ir dar kitas vietas aplankęs, grįžta į Lietuvą birželio mėn. pabaigoje.

MAIRONIO MOKYKLOS rėmėjai kviečia visus atvykti į tarpmokyklinę pavasario šventę šeštadienį, gegužės 15 d. 11 val. ryto, įvyksiančią Holy Child Jesus mokyklos patalpose - 111 St. ir 86 Ave., Richmond Hill, N. Y.

DAILININKO J. JUODŽIO nutapytą paveikslą bus galima laimėti Moterų Vienybės pavasario balijuje gegužės 15 d., Knights of Columbus salėje, 600 Jamaica Ave., Brooklyn. Tai tik viena iš daugelio dovanų skirtų laimėjimams. Bus skani vakarienė su gėrimais, šokių konkursas ir kitos įvairenybės.

ANN McCAIN, lietuvaitė, buvusio Newark, N. J. mero našlė, plačiai važinėjusi po visą Ameriką, grįžo į New Yorką. Ji nuolat bendradarbiauja Vienybėje, prisijungdama amerikiečių spaudos iškarpa liečiančius lietuvius. Jos sesuo Mrs. Dee Charron gyv. Hudson, N. H., Vienybės skaitytoja, taip pat talkina Vienybei prisijungdama įdomesnių žinių apie lietuvius, Amerikoje gimusių lietuvių tarpe Vienybė turbūt turi daugiau skaitytojų negu bet kuris kitas lietuvių laikraštis.

JAV LB MASPETHO apylinkės išrinkta nauja valdyba. Pirm. P. Wytenus, vicep. E. Kapočiūnaitė, išd. K. Vainius, renginiams vadovauti Č. Ačbergas, sekr. J. Pumputienė.

DR. HENRIKAS ARMANAS iš Baltimore, Md. pradėjo redaguoti iš Chicago į New Yorką perkeltą Lietuvių gydytojų draugijos biuletinį. Chicagoje biuletinį redagavo dr. M. Budrienė. Per 10 metų biuletinį leidę ehicagiečiai, toliau leisti perdavė Rytinių valstybių gydytojams. Dailininkas Jurgis Okunis padės biuletinį meniškai tvarkyti. Lietuvių gydytojų draugijos pirmininku dabar yra dr. V. Paprockas, sekr. - dr. B. Radzivas. Biuletinio administratorė Jadvyga Vyruvienė, DDS, gyv. Woodhavene.

ALBERTAS OŠLAPAS bal. 17 d. paminėjo savo 75-ji gimtadienį. Sūnūs dr. Raimundas ir inž. Algimantas su žmona sukvieta apie 40 veikėjų tėvą pagerbti. Queens rajono Bendruomenės veikėjai, J. Zabielskis ir A. Mīlaševičius įteikė adresą.

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ, balandžio 19 d. išvykusi į Lietuvą aplankyti savo giminių ir draugų, grįžta gegužės 9 ar 10. Iš Lietuvos ji atsiuntė sveikinimų ir linkėjimų.

LITO turizmo biuras, kuriam vadovauja Romas Kezys, skelbia dvi ekskursijas į Lietuvą šią vasarą birželio ir rugpjūčio mėn. Bus skrendama Finnair lėktuvais ir be Lietuvos, ekskursantai lankysis Romoje ir Amsterdame.

ALEKSANDRAS DEIKUS, maspethietis, lįpdamas laiprais, paslydo, puolė ant dešinės pusės ir išsilaužė dešinės rankos riešą. Gydytojo manymu, reikės mažiausiai 4 savaites ranką laikyti gipse, kol sugis.

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS New Yorke organizuoja ekskursiją į dainų bei šokių šventę, kuri įvyks Chicagoje liepos 4 d. Bus skrendama United Airlines lėktuvu 727 iš La Guardia aerodromo. Kaina ten ir atgal \$75. Normaliai kalnuotų apie \$40 daugiau. Registruojamasi pas K. Budreckį, 91-03 117th St., Richmond Hill, N. Y. Tel. 849-0707.

LIETUVIŲ FONDO SUVAŽIAVIMAS

Lietuvių Fondo susirinkimas įvyks International viešbutyje, prie Kennedy aerouosto gegužės 15 d. Bus svarstoma kaip skirstyti pelną ir planuojama ateities veikla. New Yorko ir apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti ir išgirsti valdybos narių pranešimų.

Po susirinkimo tame pat viešbutyje bus banketas 8 val. vak. Kaina asmeniui - \$20. Pageidaujami formalūs vakariniai rūbai.

Prie staliukų - po 10 asmenų. Meninę programą atliks modernaus šokio šokėja Kristina Zebrauskaitė-Gintautienė ir solistė, lyrinis sopranas Vanda Galbuogytė. Šokiams gros J. Thomas orkestras.

Bilietai išanksto užsakomi pas inž. I. Gasiliūną, tel. 212-523-2722.

Lietuvių Fondo New Yorko skyriaus pirmininkas yra dr. J. Kazickas.

LIETUVOS ATSIMINIMŲ sukaktuvinio koncerto ir banketo dalyviai su rengėjais ir svečiais. Iš k. į d. (pirmoje eilėje) - Petrutis, Veblaitis, Stukienė, Veblaitienė, Zubavičienė. Stovi: Cibaš, dr. Stukas, Rugys, Kačanauskas, Stankūnaitė, Stankūnas, Rajauskaitė-Petrauskienė, Yakutis, Bagdonavičius, Prudencija Bičkienė, Pliuškonienė, Liūdas Stukas, Čižauskas.

LIETUVOS ATSIMINIMŲ sukaktuvinio banketo garbės svečiai. Iš kairės - A. Kačanauskas, Prudencija Bičkienė, Tėvas Žiūraitis, J. Simutienė, L. Stukienė, dr. J. Stukas, prel. J. Balkūnas, prel. Scharmus, kun. Totoraitis, Kalba A. Rugys.

R. Kisieliaus nuotraukos

Pavasario veiklą pradėdant, po posėdžio LDD 7 kp. Margučių baltaus proga. Iš kairės sėdi: Gene Norton, Natalija Stilsonienė, Jonas Jakaitis. Stovi: John Norton, Ona Petrash, Br. Spūdienė, Adelė Gibbs, L. Stilsonaitė-Šateikienė, Ann Fager, Adele White, Ant. Mačionis.

R. Šateikos nuotrauka